

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : เครือข่ายการเรียนรู้ของหมู่บ้านเพื่อการพัฒนาชุมชน

ชื่อผู้เขียน : นายภาสกร เข้มนะศิริ

ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต : สาขาวิชาการศึกษาจากระบบ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดุสิต	ดวงสา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ	เปลี่ยนแดง	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ	สิสุวรรณ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาในชุมชน ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อจำกัดและความพร้อมของชุมชนในการสนับสนุนและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ที่องค์กรในชุมชนสามารถเรียนรู้และสนับสนุนได้

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้างและการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม การแก้ปัญหาที่ชุมชน พื้นที่ศึกษา ได้แก่ 3 หมู่บ้าน ในตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นพื้นที่ประสบปัญหารุนแรงและอยู่ในระดับของการพัฒนา เร่งรัดอันดับหนึ่งและสอง

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนคือ กลุ่มและองค์กรในชุมชน ผู้นำ และระบบความสัมพันธ์ที่มีต่อกันในชุมชนนั้น รูปแบบของเครือข่ายการเรียนรู้มีหลากหลายในชุมชนทั้งในลักษณะแนวนอน คือ เครือข่ายภายในชุมชนระหว่างครอบครัวต่อครอบครัว กลุ่มต่อกลุ่ม ในหมู่บ้าน และในแนวดิ่งซึ่งมีการเชื่อมโยงสานต่อไปในชุมชนอื่นทั้ง ใกล้และไกล โดยที่นักพัฒนาทั้งจากภายนอกและภายใน เป็นผู้เชื่อมโยงประสาน

รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้มีหลากหลาย แต่มีวัตถุประสงค์เดียวกันคือเป็นการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างคนภายในด้วยกันเอง และกับคนภายนอกชุมชน อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีรูปแบบที่หลากหลายแต่เครือข่ายเหล่านี้ก็ไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว สามารถเปลี่ยนแปลงและ

พัฒนาไปเรื่อย ๆ และนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ เป็นการกระตุ้นให้คนในชุมชนได้ตื่นตัวและพัฒนา ศักยภาพของตนเองได้ในระดับหนึ่ง เครือข่ายเดิมถูกนำมาพิจารณาให้รัดกุมก็สามารถพัฒนาและนำ กลับไปใช้ในชุมชนได้เป็นอย่างดี ดังกรณีเครือข่ายการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทั้งสามชุมชน อย่างไรก็ตาม เครือข่ายการเรียนรู้จะมีความสำคัญ มีประโยชน์และจำเป็นต่อชุมชนก็ต่อ เมื่อผู้ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนกันในชุมชนจะต้องเชื่อมั่นในศักยภาพซึ่งกันและกันของคนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักพัฒนาจากภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องมีความเชื่อมั่นในศักยภาพส่วนนี้ และจะสามารถถ่ายทอดเครือข่ายการเรียนรู้ให้เกิดการพัฒนาได้ในที่สุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title : Village Learning Networks for Community Development

Author : Mr. Pasakoan Chemanasiri

M.Ed. : Nonformal Education

Examining Committee :

Assist. Prof. Dr.Dusit Duangsaa Chairman

Assist. Prof. Yongyuth Plianpadung Member

Assoc. Prof. Dr.Chukiat Leesuwan Member

Abstract

This study was aimed at analyzing and identifying learning networks for development in a community, related factors, community constraints and readiness in this regard.

The researcher reviewed documents, undertook participative and non-participative observations, conducted structured and non-structured interviews and, also, participated in activities designed to solve community problems. The study was conducted in 3 rural villages of Nakornjedi Sub-District, Pasang District of Lampoon Province. The villages had been said to experience a number of serious problems and subsequently categorized, by relevant authorities, as those in need of immediate help.

The study was able to identify certain key factors which had given birth to community learning networks. They were community groups and organizations, community leaders and interactions patterns within the community. Patterns of such networks were both of

horizontal and vertical nature. The former comprised interfamily and intergroup interactions within a single community while the latter meant intercommunity interactions mediated by both internal and external development workers.

Although networking patterns varied, they shared the common purpose, i.e., transferring and exchanging experiences among community members and with outsiders. However, the networks found did not possess fixed rules. They were found to be flexible and amendable to changes. They were also capable of adopting new methods and approaches while, at the same time, serving as catalysts for community members to be constantly alert and receptive to new ideas and ways of doing things, at least up to a certain level. Traditional, existing networks, once carefully scrutinized, were capable of being redeployed within the community. The case in point was the savings groups' network for production in the 3 villages studied.

Nevertheless, for such networks to become meaningful and beneficial, involved members within the community must have faith in each other as well as confidence in each other's potential. Moreover, both public and private development workers from outside must also have confidence in such potential if learning networks are to be effective, transferred and bring about desirable development.